

Letnična lista: —
 Celó leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrt leta . . . 250
 Mesечно . . . 1—
Priloga Avstrije: —
 Celó leto . . . 15—
Samostojne številke
 10 vinarjev.

STRAZA

Inspekcija oznanila
 da se morajo po 12 urah
 od čredne peticije
 vsakega oznanila
 — popust —
 „Straza“ lahko v po-
 sloj in petek popust
 — popust —
 — popust —

Uredništvo in upravljanje: Maribor
 Prešerska ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 9.—12. ure dopoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 22. aprila.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti je vladalo tudi včeraj s-
 krajno živahno delovanje zrakoplovcev. Na ozemlju
 Drei Zinnen so vdrtli črnovojniški oddelki v sovraž-
 no postojanko tik pri koči Drei Zinnen, so vjeli 1 so-
 vražnega častnika in 75 moč ter vplenili 2 strojni
 puški. Sicer se je pa gibalo vojno delovanje v obi-
 čajnih merah.

Vzhodno bojišče.

Na številnih delih fronte živahen artilerijski
 ogenj in ogenj metačev min.

Južnovzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 22. aprila.

Francosko bojišče.

Na več mestih fronte v Flandriji in v Artoisu
 je bil včeraj artilerijski boj hujši in obsežnejši. Se-
 verno od Scarpe je bil od časa do časa skrajno hud.
 Gibanja sovražnih čet pred našimi črtami so se na-
 hajala v našem uničevalnem ognju. Hud angleški
 poizvedovalni sunek na severnem bregu potoka je
 bil s protisunkom odbit. Na angleški fronti severno-
 zahodno od St. Quentin predpoldne majhni boji, ju-
 žno od Somme samo artilerijsko delovanje.

Ob Aisni in v Champagni je bilo skorodane
 vse bojno delovanje do večera malenkostno. Pri Ber-
 rry au Bac so naše naskakovale čete razstrelile s
 posadko vred eno francosko strelnico. Pri Bray, de
 Hurtebise Ferme, ob cesti Reims—Neufchatel, sever-
 no od Prosnes in na zahodnem bregu Suippesa so se
 bili boji, ki so se končali za sovražnika z velikimi
 izgubami. Južno od Riponta je bil francoski sunek
 odbit.

Vzhodno bojišče.

Nič novega.

Macedonsko bojišče.

Živahnejše vojno delovanje ob kolenu reke Čr-
 ne in južnozahodno od jezera Dojran.

Cesar in cesarica v južnih Tirolah.

Cesar Karel in cesarica Zita sta se dne 22. t.
 m. pripeljala na južno Tirolsko. Obiskala sta Ino-
 most in Bolcan. Včeraj popoldne ob 2. uri sta se zo-
 pet odpeljala proti Dunaju.

Avstriji prijazno gibanje v Londonu in Parizu.

Zeneva, 21. aprila.

List „Journal de Geneve“ opozarja v svojem u-
 vodniku z dne 21. t. m., v katerem se bavi z zadnji-
 mi koraki avstro-ogrske in nemške vlade v mirov-
 nem vprašanju, da se v londonskih in pariških po-
 litičnih krogih opaža Avstriji prijazno stališče.

Politika grofa Černina, ki se izogiba napadov
 na četverosporazum in ki je svoje predloge prikril
 v prijazni obliki, pri državnikih v Londonu in Pari-
 zu ni ostala brez uspeha. Ti krogi so tudi priprav-
 ljeni, da verujejo v odkritosrčnost mirovnih strem-
 ljenj mladega avstrijskega cesarja.

Carigrad in Dardanele.

Londonski poročevalec lista „Giornale d'Italia“
 piše, da se bodo Rusi skorogotovo odpovedali svojim
 zahtevam po Carigradu in Dardanelah in se zado-
 voljili s tem, če se morske ožine proglasijo za med-
 narodno last. Ker sta baje tudi Avstrija in Nemčija

s tem zadovoljni, je upati, da se bo vojska odslej o-
 mejila samo na evropske fronte ter da se bo sploh
 kmalu končala.

Norveška se udeleži vojske?

Na Norveškem se je pojavilo zadnje dni giba-
 nje, ki govori za to, da se Norveška udeleži vojske.
 Norveški državni zbor je imel že več tajnih sej. Za-
 dnja seja, dne 21. aprila, je trajala do 1. ure pono-
 či. Domneva se, da bo stopila Norveška na stran na-
 ših sovražnikov.

Sklicanje državnega zbora.

Iz Dunaja izvemo:

Državni zbor bo sklican 21. maja, ali 30. ma-
 ja. Le ako bi bila že mirovna pogajanja, državni zbor ne bo sklican.

Zbornica ne bo dolgo zborovala; izvolil se bo
 velik odsek, v katerem se bodo obravnavale vse na-
 sedanje razmere se nahajajoče zadeve; izvolil se bo
 tudi ustavni odsek, kateremu se bodo izročili zakon-
 ski načrti, takozvani nemški „belangi“; izvolile se
 bodo tudi delegacije.

Nemci bodo kandidirali za zborničnega pred-
 sednika dr. Dinghoferja, tako da še ostane dr. Groß
 ohranjen za vodstvo nemških nacionalcev.

Mandati se bodo podaljšali, kakor namerava
 vlada predlagati, za tri leta.

Vsenemci in Trst.

Celovec, 18. aprila 1917.

Nemški koroški politiki si že od nekdaj priza-
 devajo, da bi dajali pravec narodni politiki na jugu
 države, pravec s pečatom nemštva. Končni njihov
 smoter je, zavojevati Trst, južna vrata nemštva.
 Njihova politika pa od nekdaj hodi po isti, razorani
 poti, brez novih idej in novih sredstev, s katerimi bi
 se dalo rešiti narodnostno vprašanje na jugu monar-
 hije ali vsaj ublažiti narodna nasprotstva. Stara je
 že pesem, ki jo poje n. pr. o bodočem nemškem Tr-
 stu poslanec Dobernig, pa vedno v isti obliki in
 z enakim refrenom: Ne potom narodne sprave s Slo-
 venci, ampak z ojačenjem nemštva na jugu, ki naj
 stre odporno silo Slovencev, naj postane Trst nem-
 ška domena.

Vsenemec dr. Angerer poje sicer za posl.
 Dobernigom isto pesem, znal ji je pa dati vsaj novo
 obliko. Na zelo slabo obiskanem shodu društva ko-
 roških Vsenemcev v Beljaku dne 15. t. m. je profe-
 sor dr. Angerer razložil, zakaj da je za odpravo po-
 stavodajne pravice deželnih zborov in za osnovo pro-
 vince „Južna Avstrija.“ Njegova izvajanja so bila:

„V bistvenem gre za to, da se napravi za nem-
 štvu prosta pot do južnih vrat. Dosedaj so bili še od
 Trsta po vmes ležeči Kranjski ločeni kakor po ka-
 kem zidu in dokler ima Kranjska dežela avtonomno
 postavodajo, ostane tudi dohod do južnih vrat zaprt.
 Iz nacionalnih vzrokov je torej treba odstraniti de-
 želno avtonomijo Kranjske in združiti Pri-
 morsko, Koroško in Kranjsko v eno
 provinco „Južna Avstrija.“ Uprava te province bi bi-
 la na podlagi razdelitve v okrožja tej primerna, pa
 bi se morala kot upravno telo razširiti, da bi bilo z
 ozirom na število prebivalstva mogoče vzdržati na-
 notežje z Nemci. Po zadnjem ljudskem štetju bi imela
 ta pokrajina približno 1.730.000 prebivalcev,
 med temi kakih 370.000 Nemcev. V jezikovno mešani
 upravi bi bili Slovenci zastopani približno z 48 od-
 stotki in bi torej bilo mogoče zabraniti razvoj proti-
 nemške Kranjske. To vprašanje je eminentno važno,
 ker ravnotako kakor pomeni Hamburg severna, tako
 Trst, ki ga Slovenci že imenujejo svoje največje slo-

vensko mesto, južna vrata za svetovni pomen nemšt-
 va. To je pa možno le tedaj, če preneha samoupra-
 vna Kranjska kot jez, kar je mogoče zopet samo z o-
 snovo province „Južna Avstrija.“

Misel o „Južni Avstriji“ je povzeta po načelih,
 ki jih je postavil za preosnovo monarhije publicist
 dr. Albert Ritter. Koroški Vsenemci bi torej radi od-
 ločevali o usodi slovenskega naroda, ne da bi slo-
 venski narod soodločeval. Slovenci naj bi držali sa-
 mo hrbet, da po njem nemštvo raztegne svojo moč do
 Trsta. Kljub temu pa je ta program slovenskemu bli-
 že, kakor katerikoli prejšnji nemški načrt, četudi je
 v tej obliki za Slovence nesprijemljiv. Naš stari pro-
 gram od 48. leta sem se izrazi lahko z besedami:
 „Združenje vseh Slovencev“, to je in to
 mora biti za vsakega Slovenca conditio sine qua non.
 Le če je to zasigurano, bi mogli reči dr. Angererju
 ali kateremukoli nemškemu politiku: „Vsedimo se za
 mizo in se pogajajmo o obliki „Južne Avstrije.“ —
 Dokler pa se nemški politiki ne bodo streznili, mis-
 leč, da bodo oni sami odločevali o preustroju nove
 Avstrije, bodo ostali njihovi programi neizvedljive
 nemške sanje.

Napredek demokratične misli na Nemškem.

Na Nemškem sta se odpravila izjemna zakona zo-
 per jezuita in Poljake.

Berolinska „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“
 poroča o tem:

V seji dne 9. aprila je nemški zvezni svet odo-
 bril sklep nemške državne zbornice iz leta 1913, da
 se v Nemčiji odpravi izjemni zakon o jezuitih iz le-
 ta 1879. Ker je en del tega zakona bil odpravljen že
 leta 1904, je sedaj ta zakon v Nemčiji popolnoma od-
 pravljen. Katoliški Nemci, katerih v tej svetovni voj-
 ski glede zvestobe in požrtvovalnosti do domovine ni-
 so mogli prekašati nobeni pripadniki kakih drugih
 veroizpovedanj, so ta izjemni zakon zelo bridko ob-
 čutili. Ni jim bilo težko dokazati, da je veliko števi-
 lo nemških jezuitov s svojo krvjo služilo državi, da
 so pridigovali na naših frontah, stregli ranjenim in
 bolnim vojakom ter se hrabro bojevali. Nacionalna
 bojazen, vsled katere je svoj čas nastal ta izjemni
 zakon, je po izkustvih v tej vojski odpadla. Iz ena-
 kih nagibov je nemški zvezni svet potrdil tudi sklep
 nemške državne zbornice leta 1916, da se odpravi §
 12 nemškega državnega zakonika, takozvani jezikov-
 ni paragraf. Z odpravo tega paragrafa je v bodoče
 dovoljena raba nenemškega jezika na javnih zboro-
 vanjih. Razen nekaterih obžalovanj vrednih izjem-
 nih pojavov so tudi državljani nenemške narodnosti
 opetovano dokazali v viharju te svetovne vojske svo-
 jo zvestobo in požrtvovalnost do države in zavezniš-
 kih vlad ter opetovano izrazili, da so pripravljeni iz-
 vajati posledice iz tega dejstva.

Odprava teh dveh izjemnih zakonov na Nemš-
 kem kaže, da demokratična misel zmagovalno pro-
 dirá po celi Evropi. Ta dva izjemna zakona sta bi-
 la naperjena zoper katoličane in Slovence. Prepoved,
 da ne smejo jezuitje v naselbinah stanovati na Nemš-
 kem, da tamkaj ne smejo imeti svojih šol, ne delati
 v dušeskrbju, se je izdala v takozvanem kulturnem
 boju, ki se je na Nemškem razvnel po zmagi nad
 Francozi leta 1871.

Ena izmed prvih izjemnih protikatoliških na-
 redb pruske vlade je bil izgon jezuitov. Leta 1871 je
 kakih 100 jezuitov, okrašenih z železnim križem, z
 nemškim cesarjem zmagovalno korakalo v radujoči
 se Berlin, naslednje leto pa so jezuiti kot žrtve kul-
 turnega boja morali zapustiti Nemčijo. Bismarck je
 ta boj začel kot narodno-pruski boj, češ, da je ka-
 toliška cerkev zavornica narodnega razvoja. In na-
 predka, da torej Prusija ne more narodno in držav-
 no napredovati, dokler jezuitje prebivajo v njej. Pro-
 tivništvu proti katoliški cerkvi ta boj podpirala in z
 testamento „Evangeljska zveza“ je v svojem pro-
 verskimi motivi širila med ljudstvom. Nemški parla-
 ment je večkrat sklenil, naj se ta zakon kot izjema
 od splošnih ljudskih pravic odpravi. Zvezni svet pa
 je tako odpravo dokaj dosledno odklanjal. Se le sve-
 tova vojska je zvezni svet prepričala, da jezuitje

niso nasprotniki nemškega naroda in niso nevarni za obstoj nemškega cesarstva. Tako je, kakor povdarja oficijozna „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, odpadla tista nacionalna bojazen, iz katere se je rodil protijezuitski zakon.

Odpadla pa je tudi tekoma te vojske nemškonalna bojazen glede na Poljake, katerim do zdaj ni bilo dovoljeno, da bi se na svojih zborovanjih posluževali svojega materinega jezika, temveč so morali rabiti nemščino. To je bila očitna krivica, kakor je to priznal tudi nemški parlament, ki je leta 1916 sklenil, naj se odpravi ta izjemni zakon zoper Poljake. Nemška vlada pa lani še ni prišla do tega prepričanja. Sedaj je zvezni svet pritrnil, da se naj odpravi tudi ta zakon. Tako je nov demokracijski duh, ki ne trpi omejitve naravnih ljudskih pravic, zavel po Nemčiji in tudi tamkaj pripravlja preureditev notranjih razmer.

Novi vojni minister Slovincem ob slovesu.

„Slovenec“ se poroča iz baške doline:

V četrtek (dne 12. aprila) zvečer se je nenadoma razširila vest, da je naš ljubljani poveljnik toliminske fronte pl. Stöger-Steiner imenovan za vojnega ministra in da odide v petek zjutraj. Veselili smo se vsi tega visokega povišanja predobrega gospoda in razžalostili smo se. Nikdar ga ne pozabimo, zakaj vsakdo predobro ve, kaj nam je bil; mi, ki smo se na svojih domovih in pa ubogi begunci, raztreseni po okraju; vsi se mu imamo veliko zahvaljevati, kaj vsem je bil oče!

Kolikokrat je že šlo zato, da bi morali ubogi begunci iz okraja, a so, hvala Bogu, še tu, blizu svojega doma, nikomur na poti, pač pa v veliko vsestransko korist okraju. „Junaki so, veliko so žrtvovali, našimajo vsaj to tolažbo, da so blizu doma — med svojimi ljudmi! Naj ostanejo v mejah okraja, da bodo lahko tudi obdelovali svoja polja, da bodo drugim pomagali in da se takoj vrnejo domov, ko pride rešilna ura. Veliko, pregrenko je begunsko gorje!“

S takimi in enakimi besedami se je ekscelencija zavzemal za uboge naše rojake in vsi smo mu za to iz srece hvaležni. In prepričani smo, da nas tudi kot vojni minister ne pozabi.

To smo hoteli povedati, ker se nam zdi zelo važno in ker označuje elega moža in njegovo stališče do beguncev. Veliko bi imeli še o ekscelenci povedati, s čimer si je pridobil srece nas vseh, a začnimo šaj to za zdaj.

V petek pa smo pohiteli na posamne postaje, da se poslovimo od njega. Na vsaki postaji je izstopil in se ginjen od nas poslovil; šolska mladina in odrasli pa smo mu orili gromovite živjoklice in mu voščili vso srečo in blagoslov nebes.

„Z Bogom!“ bila je zadnja beseda ekscelence, izgovorjena v našem jeziku — in „z Bogom“ mu kličemo tudi mi še enkrat na pot na delo za veliko, novo Avstrijo, ki je njegov in naš vzljubljeni ideal.

V slovo duhovskim uradom je poslal ekscelencija vojni minister ta-le dopis:

„Po zaupanju Njegovega Veličanstva imenovan za vojnega ministra izražam, predno zapustim svoj

vojni zbor, Vam, Prečastiti, svoje priznanje in zahvalo za krepko, požrtvovalno delovanje v blagovilnega prebivalstva mojega zbornega okrožja. Vedno sem se radevolje prizadeval, skrbeti za blagobrega ljudstva v vojnem ozemlju in se bom tudi v prihodnje vedno s priznanjem spominjal njegovega patrijotičnega vedenja in vrlo požrtvovalnega vstranjanja.

Moja najboljša voščila in želja spremljajo Vas. Prečastiti, in ljudstvo Vašega delokroga.

Naj bi bili vsi deležni po vspešnem miru srečne prihodnosti!“

Stöger-Steiner, gen. peh.

Razmere v Rusiji.

Iz Rusije prihajajo vesti, da ne začasna vlada in ne vojaško-delavski odbor ne mara skleniti z našimi državami posebnega miru. Od vseh strani zatrjujejo, da je Rusija pripravljena skleniti mir, a le tedaj, ako ga sklenejo tudi vse druge vojskujoče se države. Socialisti vseh dežel se bodo baje zbrali dne 15. maja v Stockholmu, kjer se bodo posvetovali o miru.

Ruski delavski in vojaški svet proti posebnemu miru.

V Tavrijski palači v Petrogradu se je dne 20. aprila vršilo posvetovanje odposlancev 16. in deloma 4., 5., 7., 8. in 12. armade ter 1. gardne divizije ob soudeležbi zastopnikov izvrševalnega odbora delavskih in vojaških odposlancev. Odposlanci so stavili med drugim vprašanje, ali je delavski in vojaški svet v Petrogradu v resnici za poseben mir. Zastopnik sveta Sokolov je odgovoril, da svet zavrača vsako misel na poseben mir.

Ameriški socialist Meyer, član severoameriškega kongresa, je brzojavil voditelju ruskih socialistov Ceidzeju: „Kot edin socialistični poslanec kongresa Vas prosim, da vznemirja oče vesti, da se ruski socialisti potegujejo za poseben mir z Nemčijo, krepko zavrnite.“ Izvršilni odbor vojaško-delavskega sveta je odgovoril: „Kakor je vojaško-delavski odbor že v svojem oklicu na vse narode sveta izjavil, vsa rusko-revolucionarna demokracija ne stremi za posebnim mirom, temveč želi splošni mednarodni mir, brez zemeljskih pridobitev in brez pravih ali prikritih vojnih odškodnin na podlagi prostega razvoja narodov. Svet je mnenja, da se bodo delavci vsega sveta zadovoljili s tem, da se kakor hitro mogoče sklene mir na označenih podlagah.“

Sprejem francoskih in angleških socialistov v Petrogradu.

Iz Petrograda se dne 18. aprila poroča:

Knez Lwow in drugi člani vlade so danes sprejeli zastopnike francoske in angleške socialistične stranke. Zastopnik angleških delavcev, Sanders, je v imenu angleških delavcev in v imenu vsega angleškega demokracijskega prebivalstva pozdravil začasno rusko vlado. Zmaga demokracije in ljudovlade v Rusiji bo v bodoče odstranila vsako možnost, da bi prišlo do vojske. Angleško delavstvo ne stremi za tem, da bi se zavzemala ozemlja ali podjarmljala na-

rodi, ampak za ideale svobode in demokracije. Zastopnik francoskih socialistov, Toutet, je izjavil: Francoski demokrati so si v svesti, da je bila francosko-ruska zveza potrebna v interesu evropskega ravnotežja. Svobodna demokracijska Francija, ki je zaveznica svobodne demokracijske Rusije, se bo krepko borila do konca, do zmage nad militarizmom, za svobodo vseh narodov in da se na svetu prepreči vsaka vojska.

V imenu ruske začasne vlade je zunanji minister Miljukov pozdravil francoske in angleške goste ter izjavil: Združenju demokracije v Evropi se je pridružila nova sila: Svobodna Rusija. Umevamo, da se je v trenutku, ko je izbruhnila ruska revolucija in propadel prejšnji režim, morala pri vas pojaviti bojazen, češ, da bomo mi, vaši zavezniki, izgubili odporno silo. Zelo hvaležni smo vam zaradi tega, da ste prišli semkaj in ste izjavili, da vam doba zmed, v kateri se sedaj nahaja Rusija, ne dela nobene bojazni. Ko se vrnete v svojo domovino, vas prosimo, da tamkaj javno naznanite, da je nastala svobodna Rusija vsled demokratiziranja vseh njenih uredb dvakrat močnejša ter da se vsem slučajnim spremembam, ki jih prinaša vojska, uspešno ustavlja, in da kljub revoluciji stremimo za istim glavnim ciljem, ki ga vojska zahteva. Mi lahko rečemo, da zasleduje začasna ruska vlada z največjim naporom svojih sil cilj, da se uniči nemški militarizem! Kajti naš ideal je, da se v bodoče zabrani vsaka možnost, da bi prišlo do vojske. Problem, ki ga moramo sedaj rešiti, je, da organiziramo vsled revolucije zrahljano obrambno silo ruske države. Zoper sovražnika bomo nastopili s podvojeno silo, prepričani, da bomo kmalu zmagali. Govor Miljukovega so člani odposlanstva z navdušenjem sprejeli.

Nato je govoril justični minister Kerenski sledeče: Pozdravljam vas v imenu demokracije in ruskih socialistov. Jaz sem sam v kabinetu. Moje mnenje se ne strinja vselej z mnenjem večine. Do sedaj so govorili v imenu ruskega naroda zastopniki vodilnih slojev. Mi nismo bili med tistimi, ki so obiskali Anglijo in Francijo ter so vam govorili v imenu ruskega ljudstva. Takrat je še bila ruska demokracija prisiljena, da je morala molčati. Toda v notranjosti države smo delovali na ta način, da smo zahtevali takojšnji padec carizma. Vedeti morate, da je sedaj, ruska demokracija vladarica ruske zemlje. Sklenili smo, da napravimo v naši državi za vselej konec imperializmu in uzurpiranju, kajti mi nočemo, da bi kdo hlapčeval, temveč smo za svobodo, bratstvo in enakopravnost vseh narodov. Navdušenje, ki preveva rusko dušo, prihaja iz zavesti, da se bliža uresničenje sanj o pobratimiji narodov na celim svetu. Demokrati vsega sveta bodo uvideli, da ne more več biti nobenega sovraštva med narodi. Ruski demokratje bodo vstrajali do konca na stališču, ki je bilo označeno v izjavi začasne vlade in delavskega in vojaškega ometa. Ne bomo dopustili, da bi se še kedaj ponovili stari uzurpatorični vojni cilji. Prosim vas, da sporočite svoji domovini resnična čutila ruskega ljudstva, ki upa, da bote na isti odločilni način vplivali v svojih domovinskih deželah na druge ljudske sloje, kakor smo mi vplivali na naše meščanske sloje, ki so sedaj opustili svoja imperialistična stremjenja. Pozdravljam vas iz dna srece in izjavljam, da smo se mi pri vas Francozih naučili revolucijskega navdušenja, pri vas Angležih pa vztrajnosti v obrambi našega stališča.

Govor Kerenskijevega je bil sprejet z živahnim odobravanjem.

Molitve za mir v Rusiji.

List „Rječ“ poroča: V vseh cerkvah in samostanih na Ruskem so odredili, naj se moli za mir.

Cetverosporazumovi mirovni pogoji.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ javlja iz Amsterdam: Iz Londona poročajo: Znani zaupnik angleške vlade Buxton je izjavil, da bi države četverosporazuma bile pripravljene skleniti mir z osrednjimi državami pod naslednjimi pogoji:

1. Nemčija mora vrniti vsa osvojena ozemlja.
2. Osrednje države naj dajo Srbiji dohod do morja in naj izročijo Trentino Italiji.
3. Belgijo in Srbijo se mora obnoviti in jima dati vojno odškodnino.
4. Nemčija mora dati Franciji del Lotaringije s trdnjavo Metz.
5. Dardanele pridejo pod nadzorstvo Amerike.
6. Nemčija dobi del svojih naselbin nazaj.

Amerika v vojski z Nemčijo.

Sedaj je še tudi Turčija prekinila zveze s Severno Ameriko. Združene države se skrbno pripravljajo na vojsko. Wilsonu se je dovolilo 9 milijard dolarjev vojnega posojila. Najnovejša poročila pravijo, da bo tudi Norveška stopila na stran Združenih držav.

Turčija prekinila zveze z Združenimi državami.

Vsled napovedi vojnega stanja med Združenimi državami ameriški in Nemčijo je turška vlada

LISTEK.

Najmanjše kraljestvo na svetu.

Po Nepujsagu spisal Biemanov Peter.

Mogočne države in male države se v tej najstrašnejši vseh vojsk bijejo in bojujejo za svoj obstanek in prihodnost. Luksemburg, San Marino in Monaco so doslej veljale za najmanjše države na svetu. Toda zgodovina pozna še eno, ki je bila manjša kot vsaka teh, pravi palček med drugimi državami. Malo komu je o njej znano. Bilo je to kraljestvo Ivetot na Francoskem, ki je dolgo časa obstajalo in bilo res nekaj posebnega, izvanrednega v tem oziru.

Po pravici lahko rečemo, da je bilo najmanjše na svetu, zakaj tudi na višku svojega razvitka in svoje slave ni obsegalo več kot eno vas in nekaj sto ljudi. In vendar so kljub temu ivetotski kralji imeli enako vrhovno oblast, enake kraljevske pravice v svoji vasi, kakor francoski kralji v svoji francoski državi. Imeli so najvišje sodišče; zoper njegove odločbe ni bilo rekurza. Ivetotskim kraljem ni bilo treba služiti v plemenitaški, kraljevi straži francoskega kralja, kot so morali drugi plemenitaši, bili so odvezani od dolžnosti prisege zvestobe in treba se jim ni bilo klanjati francoskemu kralju in mu kazati svoje udanosti.

Postanek tega palčka med državami nam opisuje neki starodavni francoski zgodovinar.

Valter od Ivetot je bil dvornik kralja Klotarja I. Ob neki priliki se je kralju hudo zameril in da bi se izognil kazni, je zapustil dvor in dežele in šel v

tujino. Tam je vstopil med vojščake za krščansko vero ter se v bojih zoper nevernike tako odlikoval, da mu je sam papež izrazil svoje priznanje in pohvalo. Po 10 letih prostovoljnega pregnanstva je mislil, da se je kraljeva jeza že ohladila ter se je vrnil domu, oborožen s papeževim priporočilnim pismom do kralja. Na veliki petek je došel v Soisson in ko je izvedel, da je kralj v cerkvi, pohitel je tudi on v isti hram božji ter se zgrudil kralju k nogam. Toda kralj ni pozabil in ni hotel odpustiti, ampak mu je na mestu porinil svoje bodalo v srce, da se je mrtev zgrudil po tleh. Vendar strašni zločin, doprinese na sv. mestu, ni smel ostati brez kazni. Ko je papež zvedel, kar se je zgodilo, je kralju zažugal z najostrejšimi cerkvenimi kaznimi, če ne stori pokore in za ta svoj zločin ne zadosti. Kralj se je podvrget, delal je javno pokoro in da bi svoj greh popravil nasproti sorodnikom in potomcem umorjenega, je njegovo rojstno vas Ivetot povzdignil v samostojno kraljestvo, kjer bi naj Valterjevi potomci kraljevali kot pravi kralji.

Leta 534 se je to zgodilo. Stoletja so minila in tudi predprave ivetotskega kraljestva so sčasoma zašle v pozabljenje. Toda pravni naslov in čast kralja je ivetotskim gospodom ostala in tako se je zgodilo, da, ko se je francoski kralj Henrik IV. poročil z Marijo Mediči in je bil na gostijo povabljen tudi ivetotski kralj Martin II., ni našel primernega prostora, kjer bi se vsedel. Sam kralj Henrik mu je za to odstopil svoj sedež in mu smehljajoč se rekel: „Veličastni kralj ivetotski, spodobi se, da sedite na Vaši kraljevski časti primernem mestu.“ Tako je ta mala, čudovita vladarska rodovina še zopet naprej živela. Zadnji potomec je umrl leta 1789. Ivetot pa je še dandanes, kar je bil skozi stoletja in stoletja: vas, kakor so druge francoske vasi.

naznanila amerškemu poslaniku v Carigradu, da je po vzgledu zvezne avstro-ogrske monarhije prekinila odnose z Združenimi državami.

Nevtralnost Nizozemske.

Uradni list nizozemske vlade objavlja, da ostane Nizozemska v sporu med Ameriko in Nemčijo nepristranska.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču hudi artilerijski boji v Flandriji in južno od Somme. Pri Arrasu se Angleži baje pripravljajo na novo ofenzivo. Ob reki Aisne in v Champagniji se na fronti, dolgi 60 km, bije že pet dni huda bitka.

Pred novo bitko pri Arrasu.

Iz Rotterdam se dne 20. aprila poroča: Angleži so spravili na fronto pri Arrasu nove čete, da nadomestijo izgube v prejšnjih bojih. Vsa znamenja kažejo, da se Angleži pripravljajo na nove boje pri Arrasu.

30 francoskih divizij v bitki.

Iz Berolina se dne 20. aprila uradno poroča, da se udeležuje velike bitke v Champagni 30 francoskih divizij. Po končani bitki ob Sommi v lanskem letu so Francozi te divizije skrbno izvežbali in opremili z vsemi sredstvi novodobne vojne tehnike.

17.000 Nemcev vjetih.

Francosko uradno poročilo z dne 18. aprila pravi, da so Francozi od začetka sedanje bitke na zahodnem bojišču vjeli čez 17.000 Nemcev in jim odvzeli 75 topov.

Napad na Calais in Dover.

Lahke nemške pomorske sile so v noči na dne 21. t. m. prodrle v vzhodni Kanal in proti izlivu reke Temze. Trdnjavi Calais in Dover ste bili iz bližine učinkovito obstreljevani. Calais je bil nezastražen. Pred Dovrom so nemške ladje naletale na predstražno ladjo ter so jo uničile. Ko na povratku ni bil zapažen noben nadaljni nasprotnik, so se deli bojnih sil obrnili ter pod vodstvom korvetnega kapitana Gautieria še enkrat zapluli proti izhodišču Kanala. Pri tem so nemške ladje vzhodne Doverja naletale na večje število angleških rušilcev. Med voditeljskimi ladjami je prišlo do ostrih bojov na kratko razdaljo. Ena sovražna voditeljska ladja je bila potopljena s torpednim strelom, več drugih pa je bilo težko poškodovanih s topovskimi zadetki. Izmed poslednjih se je ena najbrž takisto potopila. — Izmed nemških torpedovk se „g 85“ in „g 42“ niste povrnila ter se morate torej smatrati za izgubljeni. Vse druge nemške torpedovke so prispele brez poškodb ali izgub.

Sestanek četverosporazumovih ministrov.

Ministra Ribot in Lloyd George sta se podala dne 19. aprila v St. Jean de Maurienne, da se posvetujeta o gotovih vprašanjih in konferirata z italijanskim ministrskim predsednikom Bosellijem in vnanjim ministrom Sonninom. Dne 20. t. m. jutraj sta prispela zopet v Pariz.

Italijansko bojišče.

Na celi fronti živahno gibanje letal. Italijanski zrakoplovci so zadnje dni obiskali Beljak, Celovec in Trst, naši pa nekatera gornjeitalijanska mesta. Večjih bojnih podvzetij ni bilo.

Naš zračni napad na San Canzian.

V odgovor na sovražen letalski napad v okolici Trsta, ki ni napravil nobene imenovanja vredne škode, je dne 20. t. m. pred dnevnim svitom skupina naših pomorskih letal metala bombe na vojaške naprave v San Canzianu (v Gornji Italiji) in dosegla več zadetkov, ki so povzročili velik požar. Letala so se vrnila nepoškodovana.

Italijani se selijo.

Iz Curiha poročajo: V lombardijskem vojnem ozemlju se je na prebivalstvo izdalo povelje, naj se vsak, kdor le more, izseli, da se tako v slučaju nasilne izpraznitve preprečijo razna nevarna odpravljanja, kakor se je to zgodilo preteklo leto.

Italijanski socialisti zborujejo.

Francoski list „Humanite“ poroča, da so se zbrali italijanski socialisti v Milanu k tajnemu zborovanju, kateremu se pripisuje izredno velika važnost. Zdi se, da gre za načrt italijanskih socialistov, po katerem bi se naj skupno z ruskimi socialisti sestali na načrt mirovni načrt.

Rusko bojišče.

Uradna poročila zatrjujejo, da na ruski in rumunski fronti ni bilo zadnje dni nobenih posebnih dogodkov.

Macedonsko bojišče.

Na vzhodni macedonski fronti od Črvene stene do Egejskega morja so se pričele Sarraiove čete živahneje gibanje. Pri Seresu obstreljuje francoska težka artilerija bolgarske postojanke.

Turška bojišča.

Na turških bojiščih precej živahno gibanje. Na egiptovskem bojišču je prišlo dne 20. aprila že drugič do bitke pri Gazi, v kateri so bili Angleži spet poraženi. — V Mezopotamiji se Angleži pripravljajo na novo ofenzivo.

Bolgarske zahteve.

„Berner Tagblatt“ objavlja pogovor svojega poročevalca z novim bolgarskim poslanikom Pasarovim v Švici. Pasarov je izjavil: Bolgari zahtevamo za se Macedonijo, ker je bolgarska dežela, zahtevamo Dobrudžo, ker je bolgarska in dolino Morave v Srbiji, ker je bolgarska. Začasna ruska vlada je v ocliku izjavila, da želi napraviti stalen mir na podlagi samoodločitve vseh narodov. Prebivalci Macedonije, Dobrudže in srbske Morave naj s svobodnim glasovanjem sami odločijo, ali hočejo pripadati Bolgariji ali ne. Bolgarska vlada je prepričana, da bo izid tega glasovanja za njo ugoden.

Srbi poskušajo.

„Neue Züricher Zeitung“ poroča iz Ženeve, da je bivši srbski minister Protič gospel tje. V ženevskih srbskih krogih so mnenja, da hoče Protič pripravljati tla za avstrijsko-srbsko zblizanje v slučaju, da bi v Rusiji res prišlo do preobrata.

Ministrska kriza na Portugalskem.

Portugalsko ministrstvo je odstopilo, potem ko je zbornica proglasila za ničevno naredbo glede ustanovitve narodnega gospodarskega sveta.

Politične vesti.

Vprašanje samostojnosti Galicije. Poljski listi zagotavljajo, da bo predsednik Poljskega kluba, vitez Bilinski, v kratkem predložil ministrskemu predsedniku zakonski predlog o razširjenju deželne avtonomije in gospodarske samostojnosti Galicije. Glasila poljske ljudske stranke poročajo, da sta poslanca Bojko in Sredniavski v imenu svoje stranke izročila parlamentarni komisiji Poljskega kluba predlog, naj se klub zavzame za priklonitev šlezjske kneževine Tešin k samostojni Galicije.

Sprememba volilne pravice v Pragi. V praškem mestnem svetu se je dne 19. t. m. stavil predlog, da se naj izdela nov volilni red za mestni svet. Volilna pravica se namerava razširiti tako, da dobijo tudi ženske pasivno in aktivno volilno pravico. Na vsak način pa se upelje za mesto Praga splošna, enaka, naravnostna in tajna volilna pravica. Posnemanja vredno tudi drugod, n. pr. v Mariboru, Celju, Ptuj.

Avstrijski industrijalci za skrajšanje vojske. Predsedstva treh osrednjih industrijskih avstrijskih zvez so podala zunanjemu ministru nastopen sklep: Predsedstva treh osrednjih industrijskih avstrijskih zvez so prepričana, da bi nadaljevanje vojne končno moralo privedi do popolne zmage osrednjih držav. Predsedstva so tega mnenja, da so osrednje države že vsled svojih dosedanjih vojaških uspehov upravičene zahtevati polno neoškodovanje. Vendar se strinjajo imenovane zveze s štališčem avstro-ogrske vlade, da po skrajšanju vojne treba stremeti ne samo iz gospodarskih razlogov, marveč tudi iz vzrokov človeštva in da bi vsi deli z veseljem pozdravljali vsak miru pridobljeni dan. — Tudi ogrski industrijalci so napravili enak sklep.

Hujskarje proti Poljakom. „Frankfurter Zeit.“ poroča: Glavni odsek nemškega društva „Ostmarkverein“ je dal izjavo, ki se obrača proti spremenitvi pruske politike, dokler ne bodo Poljaki svojega mišljenja spremenili. „Frankfurter Zeitung“ pravi, da nimajo ti ljudje sploh nobenega razumevanja za državne potrebe.

Irci dobijo svoje pravice. Angleški državniki neprestano naglašajo v svojih govorih, da hočejo dati vsem narodom njih pravice. Radi teh izjav je bila angleška vlada prisiljena, dati zatiranim Ircem več svoboščin. Iz Londona se sedaj poroča, da bo vlada prihodnji teden angleški spodnji zbornici predložila postavni predlog, da se na Irskem takoj uvede takozvana „homerule“ (domača vlada). Za nekatere grofije bo veljala izjema, da si bodo smele same po splošnem ljudskem glasovanju izbrati, ali hočejo biti deležne irskih svoboščin ali ne.

Ministrska kriza na Španskem. V Španiji je prišlo zopet do važnih političnih sprememb. Ministrstvo Romanones je dne 19. aprila odstopilo. Novo ministrstvo je sestavil bivši minister Garcia Prieto. Zdi se, da vzroka ministrske krize ni iskati v notranjepolitičnih, temveč v zunanjepolitičnih zapletljivostih. Velika večina španskega prebivalstva, posebno katoliške in zmerne stranke, je za nevtraliteto, dočim so liberalne in prostozidarske stranke na strani Anglije. Angleški denar igra na Španskem veliko ulogo.

Tedenske novice.

† **Kurat Jakob Fink.** V petek, dne 20. aprila, je ob ½5. uri popoldne umrl, od kapi zadet, previden s sv. zakramenti za umirajočce, kurat v mariborski moški kaznilnici preč. g. Jakob Fink. Rajni je bil rojen dne 20. februarja 1870 v Žičah, nadzupnijske konjiške, v mašnika posvečen dne 25. julija 1896. Kot kaplan je služboval v Vitanju, v Pišecah, Selnici ob Dravi, pri Sv. Martinu pri Vurbergu, pri Sv. Petru pod Sv. gorami in v Žalcu do leta 1906, ko je bil imenovan za c. kr. kurata v mariborski moški kaznilnici. Tukaj se je v svojem težavnem poklicu mnogo trudil s plemenitim namenom, da bi tiste, ki so na življenjskem potu s svojimi dejanji prišli navskriž s kazenskim zakonom ter so vsled tega trpeli kazen, poboljšal, da bi jih dvignil ter zopet storil dobre in koristne ude človeške družbe. S svojim dobro preizkušenim vzgojnim načinom, s svojo resnobo in odločnostjo, ki je bila združena s potrebno dobrotljivostjo, je dosegel velike in lepe uspehe ter je slovel kot eden izmed najboljših kaznilničnih kuratov v naši monarhiji. Bil je mož kremitnega značaja in močne volje, po naravi vesel in živahen, poln iskrenega prijateljstva. Kakor je bil vsekdar zvest sin katoliške Cerkve in njen dober duhovnik, tako je tudi bil prešinjen ljubezni do našega naroda, do njegovih svetlih idealov in visokih ciljev. V dušeskrbju na deželi je rad in vspešno deloval v krščanskih društvih. V Mariboru pa je veliko svojih prostih ur žrtvoval za Ljudsko posojilnico, v koje načelstvu je bil od njenega postanka. Bodi mu Bog plačnik za njegova dobra dela! Naj počiva v miru! — Pogreb dragega pokojnika se je vršil v nedeljo popoldne ob ½6. uri na magdalensko pokopališče v Pobrežju. Kondukt je vodil preč. g. stolni kanonik dr. Matek ob obilni udeležbi duhovščine od blizu in daleč. Kako priljubljen je bil ranjki v vseh krogih, je pokazal njegov veličastni pogreb. Nepregledna množica žalujočih je sledila njegovi krsti. Zlasti uradništvo moške kaznilnice, na čelu mu g. državni pravdnik dr. Verderber, nadravnačelj Serda, je bilo mnogoštevilno zastopano. Pazniki moške kaznilnice so ob krsti delali špalir. Tudi drugi državni uradi, šolski in drugi zavodi so bili pri pogrebu v velikem številu zastopani.

Cesar odlikoval dva katoliška duhovnika. Cesar je podelil dekanu Francu Francisci v Grafendorfu red železne krone II. vrste z vojnim okrasom in župnemu upravitelju neke župnije v Ziljski dolini zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje. Imenovana katoliška duhovnika sta si v koroškem vojnem ozemlju stekla izvanrednih zaslug.

Nepričakovano nadzorovanje. Cesar Karel večkrat nepričakovano pride v kak kraj nadzirat vojaštvo in urade. Tako se je dne 19. t. m. nenadoma pripeljal v mesto St. Hipolit na Nižje-Avstrijskem, kjer je takoj nadzoroval vojaške vaje tamošnje posadke na telovadišču in v nižji vojaški šoli. Cesar je svoje nadzorovanje izvršil zelo natančno. Ko je mestno prebivalstvo zvedelo, da se je pripeljal cesar, je drlo od vseh strani skupaj, da pozdravi mladega vladarja.

Katoliške žene zborujejo. Včeraj, dne 22. aprila, se je na Dunaju vršil občni zbor katoliške ženske organizacije za Nižje-Avstrijsko. Občnega zbora se je udeležila tudi nadvojvodinja Marija Anunciata in kardinal-knez nadškof dr. Piffl. Med drugimi je govorila na zborovanju tudi grofica G. Walterskirchen.

Škof na fronti. Gornjeavstrijski (linški) škof dr. J. Glöckner se je ob velikonočnih praznikih podal na italijansko fronto, kjer je obiskal svoje škofljane vojske. Cerkveni knez je šel celo v strelske jarkove in je tam vojske navduševal in jih obdaril. Škofa je spremljal kanonik dr. Mayböck.

Visok obisk. V petek, dne 20. aprila t. l., se je mudil v Mariboru ter je bil gost našega pravz. gosпода knezoškola mil. gospod dr. Janez Marija Glöckner, škof Linški.

Dunajčani — zgled katoliških mož. V nedeljo, dne 22. aprila, se je v cerkvi sv. Štefana na Dunaju pri oltarju Naše ljube Gospe z nagnjeno glavo vršilo skupno obhajilo dunajskih katoliških mož. Obhajilo so darovali v namen, da Marija milostno izprosi skorajšnji mir.

General Arz — ogrski baron. Cesar je povzdignil načelnika našega generalnega štaba, generala pl. Arz, v ogrski baronski stan.

Dr. Murko odpotuje v Lipsko. Vseučiliški profesor dr. Murko, ki je imenovan, kakor smo že svoj čas poročali, za profesorja slavistike na lipskem vseučilišču, odpotuje v kratkem iz Grada na svoje novo mesto, kjer bo že v poletnem semestru pričel predavati.

† Marquis Baquehem. Na Dunaju je umrl dne 22. aprila bivši štajerski cesarski namestnik, pozneje trgovinski minister in sedaj predsednik upravnega sodišča, marquis Baquehem. Star je bil 69 let.

„Deutsche Wacht“ od zadnje sobote prinaša znani napad na našo škotijo, ker baje naši školjani niso nič darovali za uboge, posebno za uboge delavce. To stori „Deutsche Wacht“, čeprav so drugi nemški listi že preklicali to hudobno laž, s katero se globoko užalja naše ljudstvo. Si hočemo zapomniti!

„Štajerc“ — dvojezičen. „Štajerc“ se je po 18 letih — toliko let že izhaja — vendar naučil nemški in bo odslej prinašal razven slovenskih tudi nemške članke. Ena hlačnica bo bela, druga bo črna. Bilo srečno!

Ptujski okrajni zastop in kmetijski stan. Piše se nam: Zadnji teden je ptujski „Štajerc“ zaroban, kakor da bi prišel naravnost iz Strašilove žganjarne. Kakor stekel se zaganja v „Stražo“ in „Gospodarja“, ker sta priobčila, da je ptujski okrajni zastop poslal okrajnemu zastopu Gradev-okolice in najbrž tudi drugim okrajnim zastopom dopis s pozivom, naj se potegujejo za znižanje cen pri živini. Tudi odkritja, da se na predlog istega zastopa naj bojna vzdrževalnina odmerja kmetškemu ljudstvu neugodno, še kakor uradnikom, še vedno ne more pozabiti. V svoji strasti mu kar bruhajo iz penicnih ust izrazi, kakoršnih je vaje v svojih krogih, kakor: lump, lažnik, lumparija, farbat i. t. d. Le mirno kri, stari „Štajerc.“ Z besedami lump, lažnik in enakimi nič ne dokažeš. Dokaži samo, da ptujski okrajni zastop ni razpošiljal omenjenih, v slovenskih listih natančno objavljenih predlogov, pa je konec besedi. Kljub vsemu zmerjanju je in ostane resnica, da je okrajni zastop ptujski storil in razposlal one kmetškemu ljudstvu pač malo prijazne sklepe. Ni modro, jeziti se nad istimi, ki take sklepe objavljajo, ampak stari „Štajerc“, ožunači se in primi s slovenskimi listi vred iste, ki take sklepe delajo.

Vplačevanje neposrednih davkov. Deželno finančno ravnanje v Gradev razglasa: V 2. četrtletju 1917 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli, oziroma plačljivi, v naslednjih dnevih: I. Od zemljarine, hišne-razredovine in najmarine ter od 5% davka od najemnine onih poslopij, ki so prosti najmarine: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1917, 5. mesečni obrok dne 31. maja 1917, 6. mesečni obrok dne 30. junija 1917. II. Od občne pridobitne in pridobitne podjetij, podvrženih javnemu polaganju računov: 2. četrtletni obrok dne 1. aprila 1917. III. Od rentnine in dohodnine, v kolikor se ti davki pobirajo na račun državne blagajne potom odbitka po osebah, oziroma blagajnah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke: 1. polletni obrok dne 1. junija 1917. Dokler ni predpisana davčna dolžnost za to leto, se mora plačevati davek po odmeri preteklega leta. Ako se ne plačajo davčni obroki najkasneje 14 dni po plačilnem roku, morajo se plačati tudi zamudne obresti od državnega davka in deželne doka, ako presega celoletni državni davek dotične davčne vrste 100 K. Če se davki in doklade ne plačajo v štirih tednih po preteku plačilnega roka, iztirjajo se z zamudnimi obrestmi vred izvršilnim postopkom. Plačevanja zvrše se tudi lahko pri vsaki c. kr. poštnem uradu v nakaznem prometu pošto-lirnilnega urada.

Pridobitinske izjave za leto 1917. Celjsko c. kr. okrajno glavarstvo (davčna oblast) nam piše: Na podlagi cesarske odredbe z dne 7. marca 1917 bo se odmeril pridobitinski davek tudi za 1917 enoletno (namesto kakor v miru za dve leti). Glasom razglasa c. kr. finančnega deželnega ravnanstva morajo vsi zavezanci pridobitinskega davka vložiti za vsako izvrševano pridobitno podjetje in opravilo (izvzemši iste, ki so zavezani položiti javno računo) za davčno leto 1917 izjavo o pridobitini najkasneje do 15. maja 1917 pri pristojni davčni oblasti. Tiskovine se dobijo pri davčnih oblastih in davčnih uradih in sicer brezplačno. Izjave se lahko tudi pri davčni oblasti ustmeno dajo na zapisnik. V izjavah je navedeti pri podjetjih, katera so bila že v letu 1916 uvrščena v enega izmed štirih davčnih razredov, obratne razmere in obratne znake po njih stanju v kalendarjem letu 1916; za podjetja, katera še niso bila v letu 1916 obdačena, torej posebno za vsa podjetja, ki so se še le v letu 1916 otvorila, so merodajne one obratne razmere in obratni znaki, ki se pričakujejo v letu 1917. Te pridobitinske izjave spadajo pod postrežno določila cesarske naredbe z dne 16. marca 1917 o dolžnosti dovolitve vpogleda v knjige in o dopustitvi zapora zapora za vedoma neresnične navade.

Gospodarske novice.

Komisije za nadziranje cen. Za člane komisije, ki bo nadzirala cene raznim pridelkom, in bo o teh cenah obveščala sodnije v zadevi tožb proti draženju, so imenovani: pri mariborski okrožni sodnji: Finančni tajnik dr. Rudolf Richter-Trummer kot predsednik; za njegova namestnika: Karel Černež, župan v Framu, in Stefan Gruber, bančni ravnatelj v Mariboru; za člane, dr. Fric Scherbaum, trgovec Mat. Ziegler, čevljar Jakob Zollenstein, veleposestnik dr. K. Tausch, posestnik Franc Girstmayr, ravnatelj Franc Zweifler, šolski ravnatelj dr. Köchl, finančni koncipist dr. pl. Ferro, železniški nadrevident Adolf Fontana, posestnik Franc Berghaus, poslovodja delavske blagajne Viljem Močnik in delavec Ivan Zupanc. Pri celjski okrožni sodnji: predsednik: gozdarski svetnik Franc Donner; njegova namestnika: profesor Oton Eichler, davčni oskrbnik Viljem Klemenčič; za člane: lesotrožec Karl Trppey, trgovec Gustav Stieger, ključavničar Bogomir Gradt, veleposestnik Josip Lenko, ravnatelj Ivan Belle, posestnik Franc Roblek, sodnijski uradnik Jakob Mesarec, jetničar Martin Medvesek, poštni uradnik Karel Straus, železniški vratar Jožef Marn, poslovodja delavske bolniške blagajne Franc Preac in ravnatelj trboveljskega konsumnega društva Ignac Sitter. — Konstatiramo, da so po večini ljudje zraven, ki se ne razumejo nič ali prav malo na kmetске razmere. Kako so politične oblasti pri sestavi varovale narodnostni princip, o tem še bomo govorili. V Mariboru je predsednik hud nacionalcec dr. Richter-Trummer, o katerem še bomo po vojski govorili; v Celju pa gozdarski svetnik znan Donner.

500 vagonov semenskega krompirja. Graški listi poročajo, da dobi Štajerska 500 vagonov semenskega krompirja. Kmetovalci pa se vprašajo, kje neki tiči ta krompir, ker je že skrajni čas, da se izvrši saditev tega važnega živila.

Dobava brzojavnih drogov. Glasom razpisa c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 5. marca 1917, št. 8944, je c. kr. trgovinsko ministrstvo naznanilo pogoje za dobavo brzojavnih drogov ter hkrati izreklo namero, tozadevno potrebščino dobaviti za l. 1917 skupno v večjih gozdovih. Pogoji so razvidni pri okrajnih glavarstvih. Na to se lastniki večjih gozdov opozarjajo s pristavkom, da je pri morebitnih večjih ponudbah (preko 2000 kosov) obračati se neposredno na državno-brzojavni oddelek trgovinskega ministrstva na Dunaju.

V jeseni se je posejalo na Francoskem s pšenico 4,276.900 ha proti 5,034.510 ha v poprejšnjem letu, z ržjo 827.840 ha proti 920.975 ha, z ovsom 650.590 ha proti 685.300 ha. Mešana rž in ječmen pa presegata v množini posetve v primeri z letom 1915 žito za 11 000 ha.

Razne novice.

Pri železniški nesreči v Nannhofenu na Bavarskem se je skupno smrtno ponesrečilo 24 oseb, težkoranjenih pa je 61 oseb.

Roparski vojaki-ubežniki. „Novine“ poročajo: V Monošterski okolici so že dugši čas pri mnogih hišah ropali. Zdaj se je posrečilo tri ropare zgrabiti: vojniki so, ki so od svojih polkov odskočili. Bilo jih je šest, trije so vujšli brz na Štajar.

Grozovitost hromega vojaka. V Stankovi poleg Zenovec je hromi vojak Čoter Janoš, kakor poročajo „Novine“, umoril bogatega kmeta Jožefa Preininger z ženo in hčerjo vred. Podivjani človek je celi hram spremetal, ko je iskal denarja.

Svatba med mrtvimi. Mnogo naravnih plemen še vedno veruje, da se zakonsko življenje nadaljuje tudi po smrti in kdor umre še kot otrok, je tudi na drugem svetu sam in zapuščen. Ta vera je med Kitajci zelo globoka in je vpeljala običaj, da se vrši poroka še po smrti. Vrši se tako: Duha moškega otroka, ki je umrl v zgodnji mladosti, poroče z duhom deklice, ki je umrla v isti starosti. Če je n. pr. umrl 12leten deček, ga skušajo sedem ali osem let po smrti poročiti. Obrnejo se na posredovalca, ki ima seznam mrtvih deklic; ko so izvolili nevesto, vprašajo razlagalca zvezd za svet. Ta se posvetuje z duhovoma ženina in neveste. Če je izvolitev ugodna, določijo poroko. V ceremonijalni sobani mrtvega ženina posade njegovo papirnato soho v svatbeni opravi na stol. Ob devetih zvečer pošljejo dečkovi starši nosilnico v hišo deklice in prosijo, naj dovije duhu mrtve deklice, da jo neso v novi dom. Nato položijo papirnato punčko na nosilnico in jo odneso k papirnatemu ženinu. Punčko takoj dvignejo iz nosilnice in jo posadijo zraven ženina. Pred njo postavijo z jedili bogato obloženo mizo in množica svečnikov ju opominja, naj skleneta poroko in jesta od poročne pojedine. Slednjič zažgo papirnato dvojico in množico papirnatih slug, služabnic, nosilnic, denarja, obleke, pahljač in pip.

Ljudska izobrazba v Bolgariji. Ljudska izobrazba se je v Bolgariji v zadnjih 30 letih zelo povzdignila. V Bolgariji je 3000 ljudskih šol z 9000 učitelji in 900.000 učenci, 300 nižjih gimnazij z 1900 učitelji in 50.000 učenci, 300 višjih gimnazij z 800 učitelji in 14.000 učenci, 30 učiteljskih in eno vseučilišče s 4 fakultetami, katere obiskuje 2300 slušateljev. — Kdaj pa bodo dobili Slovenci, ki bivajo v petih deželah avstro-ogrsko monarhije, vseučilišče, — kdaj slovenske srednje šole na Štajerskem?

Dopisi.

Maribor. Dne 19. aprila je umrla 77letna Ana Sterger, mati deželno-sodnega svetnika g. Stergerja. Rajno so v soboto, dne 21. t. m. prepeljali v Kranj, kjer se je položila k večnemu počitku. Svetila ji večna luč! — Dne 20. aprila pa je umrl Franc Vuga, kletarski mojster pri Pirimerju v Tegetthoffovi cesti. Rajni je bil vodja svečarjev v baziliki Matere Mil. N. p. v m.!

Celje. Z vlaka je skočil na postaji v Zagorju vojak Ignacij Ravnika, padel in se težko poškodoval na glavi in nogah. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru naznanja prežalostno vest, da je član načelstva od ustanovitve, prečastiti gospod

Jakob Fink,

kurat c. kr. moške kaznilnice v Mariboru,

dne 20. aprila 1917 ob pol 5. uri popoldne, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, naglo in nepričakovano v Gospodu zaspal.

Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 22. aprila 1917, ob pol 6. uri popoldne iz bolnišnice v Mariboru na magdalensko župnijsko pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica za ranjkega bo v torek, dne 24. aprila, ob 7. uri v magdalenski župnijski cerkvi v Mariboru.

V Mariboru, dne 22. aprila 1917.

Načelstvo in nadzorstvo.